

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 21050/2023-M_OISPoDK

Číslo záznamu: 108753/2023

ZÁZNAM O VÝSLEDKU DOZORU
PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ
SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

CENTRUM PRE DETI A RODINY ISTEBNÉ

Na základe poverenia č. 56/2023/OlvSPODaSK zo dňa 09. 06. 2023 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu/ 3a) zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) dozor nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) v rozsahu plnenia povinností podľa ustanovenia § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra pre deti a rodiny, v dozorovanom subjekte podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ktorým je Centrum pre deti a rodiny Istebné, Istebné č. 258, 027 53 Istebné, IČO: 00183521 (ďalej len „dozorovaný subjekt“ alebo „centrum“).

Dozor začal dňa 14. 06. 2023 s dozorovaným obdobím od 01. 10. 2022 do 14. 06. 2023.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru primerane postupuje podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

ISV na výkon dozoru využila oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona č. 10/1996 Z. z. a vyžiadala od dozorovaného subjektu spisovú dokumentáciu detí, iné súvisiace písomnosti a zrealizovala riadené rozhovory so zástupcami dozorovaného subjektu.

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v profesionálnej náhradnej rodine má podľa ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. centrum môže starostlivosť o dieťa zabezpečiť v špecializovanej samostatnej skupine, len ak ju nemožno zabezpečiť v profesionálnej náhradnej rodine alebo v samostatnej skupine a ak výsledky odbornej diagnostiky (i priebežné) preukazujú, že zdravotný stav dieťaťa s duševnou poruchou vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine alebo ak je dieťaťu potrebné vzhľadom na jeho zdravotný stav poskytovať osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine.

Obzvlášť zraniteľnou skupinou detí, pre ktoré sa v centrách vykonávajú pobytové opatrenia súdu, sú deti do šiestich rokov veku, pri ktorých zákon č. 305/2005 Z. z. vo svojom ustanovení § 51 ods. 6 jednoznačne určuje pravidlo ich zaradenia do profesionálnej náhradnej rodiny a to najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra.

Ak zdravotný stav dieťaťa do šiestich rokov veku vyžaduje poskytovanie osobitnej starostlivosti v špecializovanej samostatnej skupine, centrum požiada príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o posúdenie potreby osobitnej starostlivosti v špecializovanej skupine podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výsledok lekárskej posudkovej činnosti však nijako nevstupuje do povinnosti ustanovenej centru pri vykonávaní pobytových opatrení súdu a zaraďovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny alebo do špecializovanej samostatnej skupiny. Ide totiž v prvom rade o konštituovanie povinnosti centra vytvoriť a zabezpečiť také podmienky a opatrenia, ktoré centru umožnia dieťa zaradiť do profesionálnej náhradnej rodiny a ak takýto postup nie je možný, tak zaradiť do špecializovanej samostatnej skupiny.

Takýto postup a prístup centra korešponduje s jeho povinnosťou pri výkone opatrení aktívne a odôvodnene zvažovať najlepší záujem každého dieťaťa do šiestich rokov veku. Ide o kontinuálnu povinnosť, časovo neohraničenú a ani nelimitovanú na čas prvotného zvažovania zo strany centra o tom, či bude dieťa do šiestich rokov veku umiestnené do profesionálnej náhradnej rodiny alebo mu bude starostlivosť poskytovaná v špecializovanej samostatnej skupine. V neposlednom rade, zo žiadneho zo súvisiacich ustanovení platnej právnej úpravy explicitne nevyplýva, že povinnosť centra zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny „zanikala“, resp. zaniká vplyvom formálneho posúdenia osobitnej potreby dieťaťa príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny – teda v rámci pôsobnosti iného orgánu verejnej správy a podľa náležitostí (obsahových i procesných, čo sa týka práv a povinností dotknutých osôb) inej právnej úpravy.

Pri zaraďovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny zákon č. 305/2005 Z. z. centru ustanovuje i povinnosť rešpektovať súrodenecké a rodičovské väzby. Táto povinnosť opäť neznamená vylúčenie aplikácie pravidla o zaraďovaní dieťaťa do šiestich rokov veku

do profesionálnej náhradnej rodiny, vrátane nutnosti komplexného zvažovania najlepšieho záujmu dieťaťa a nutne teda nie iba jeho jedného prvku.

Výnimky z tohto pravidla sú potom určené taxatívne a i explicitne ako tri situácie, kedy musí dôjsť k naplneniu okolností vymedzených pre tú – ktorú situáciu dieťaťa do šiestich rokov veku umiestneného v centre.

Takto je výnimkou taká situácia dieťaťa, že jeho zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť – starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine vzhľadom na jeho zdravotný stav a súčasne takúto starostlivosť nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí profesionálnej náhradnej rodiny. Obe podmienky umožňujúce centru zabezpečiť starostlivosť o dieťa nie v profesionálnej náhradnej rodine a ani v samostatnej skupine musia byť pritom splnené kumulatívne, navyše v priebehu celého času umiestnenia dieťaťa v centre. Ďalšou výnimkou je situácia, ak je dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia alebo rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ak súd koná vo veci výchovného opatrenia pobytovou formou a umiestnenie dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine nie je vhodné vzhľadom na účel výchovného opatrenia. Poslednou výnimkou je situácia, keď je v záujme dieťaťa zachovať súrodenecké väzby spoločne umiestnených súrodencov a spoločné umiestnenie súrodencov v profesionálnej náhradnej rodine je spojené so závažnou prekážkou.

Z poskytnutých súvisiacich písomností ako aj z Dotazníka na účely výkonu dozoru, ktorého súčasťou je Zoznam detí do šiest rokov veku umiestnených v centre, zo dňa 13. 06. 2023, vyplynuli nasledujúce skutočnosti.

Ku dňu začatia dozoru bolo v centre umiestnených spolu 56 detí (vrátane mladých dospelých). Z tohto počtu bolo 9 detí vo veku do šiest rokov, pričom všetky tieto deti boli zaradené do profesionálnych náhradných rodín.

Náhodným výberom boli vyžiadané spisové dokumentácie nasledujúcich 6 detí do šiestich rokov veku – [REDAKOVANÉ]¹, [REDAKOVANÉ]², [REDAKOVANÉ]³, [REDAKOVANÉ]⁴, [REDAKOVANÉ]⁵ a [REDAKOVANÉ]⁶ – v rámci ktorých bolo preverené plnenie povinnosti centra zaradiť dieťaťa do šiestich rokov veku od prijatia do centra do profesionálnej náhradnej rodiny.

ISV konštatuje, že v prípade všetkých uvedených detí centrum dodržalo povinnosť ich zaradenia do profesionálnej náhradnej rodiny a súčasne aj povinnosť ich zaradenia do štyroch týždňov od prijatia do centra do profesionálnej náhradnej rodiny – a to dokonca už v deň ich prijatia do centra, čo je vhodné označiť ako dobrú prax na strane centra.

-
- 1 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]
 - 2 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]
 - 3 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]
 - 4 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]
 - 5 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]
 - 6 Číslo spisovej dokumentácie centra [REDAKOVANÉ]

VÝSLEDOK DOZORU

VÝKONOM DOZORU NEBOLO ZISTENÉ PORUŠENIE PLNENIA POVINNOSTI DOZOROVANÉHO SUBJEKTU ZARADIŤ DIEŤA DO ŠIESTICH ROKOV VEKU NAJNESKÔR DO ŠTYROCH TÝŽDŇOV OD PRIJATIA DO CENTRA PRE DETI A RODINY DO PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ RODINY, NA ZÁKLADE ČOHO BOL VYPRACOVANÝ ZÁZNAM O VÝSLEDKU DOZORU.

V Bratislave dňa 04. 09. 2023

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]